

06-06-2013

Sagsnr.
2013-91062

Dokumentnr.
2013-420169

Sagsbehandler
Morten Ejlersen

Bilag 1 - Resumé af evalueringen af Hjemløsestrategien

I forbindelse med offentliggørelsen af Rambølls evaluering af hjemløsestrategien sammenfattes i dette notat dels strategiens overordnede resultater, og dels strategiens lokale resultater i København.

Målsætninger

Der blev ved strategiens start sat fire overordnede målsætninger, hvortil de enkelte kommuner opsatte konkrete mål:

1. Ingen borgere skal leve et liv på gaden
2. Ingen unge bør opholde sig på forsorgshjem, men tilbydes andre løsninger
3. Ophold på forsorgshjem eller herberger bør ikke vare mere end 3-4 måneder for borgere, der er parate til at flytte i egen bolig med den fornødne støtte
4. Løsladelse fra fængsel eller udskrivning fra behandlingstilbud eller sygehus bør forudsætte, at der er en løsning på boligsituationen

Udover arbejdet for at reduceret antallet af borgere berørt af hjemløshed, har det gennem metodearbejdet i de involverede kommuner været ambitionen at udvikle hjemløseområdet i Danmark i mod en mere evidensbaseret praksis funderet på viden om hvilke metoder, der virker. I henhold til strategiens målsætninger indeholder dette notat beskrivelser af følgende resultater og erfaringer:

- 1) Overordnede resultater af strategien
- 2) Udvikling og resultater i København
- 3) Barrierer for strategiens metoder
- 4) Samfundsøkonomisk analyse af metoder
- 5) Baggrunden for Hjemløsestrategien

1. Overordnede resultater af strategien

På landsplan er omfanget af hjemløsheden målt ved SFI's tællinger steget med 17 pct. i perioden 2009-2013. En væsentlig iagttagelse er dog den, at stigningen har været markant lavere i de kommuner, der har deltaget i strategien sammenlignet med kommuner, som ikke har. Strategien kan dermed siges at have haft en betydelig positiv effekt for indsatserne på hjemløseområdet.

Tabel 1: Udviklingen i antallet af borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation.
Kilde: SFT's hjemløsetællinger foretaget i uge 6 2009, 2011, 2013

	2009	2011	2013	Udvikling
Kommuner med i hjemløsestrategi	3572	3663	3829	+ 7 pct.
Kommuner ikke med i hjemløsestrategi	1426	1627	2015	+ 41 pct.
Hele Danmark	4998	5290	5844	+ 17 pct.

Når der alligevel sker en stigning på trods af de positive erfaringer med strategien, skal det ifølge Rambølls vurdering dels ses i lyset af den demografiske udvikling samt strukturelle og konjunkturmæssige tendenser på boligmarkedet og beskæftigelsesområdet.¹

Som nævnt tidligere opstillede de deltagende kommuner konkrete målsætninger for nedbringelsen af hjemløsheden. Af nedenstående tabel fremgår en oversigt over målopfyldelsen for de otte aftalekommuner, og det ses her, at målsætningerne ift. udgangspunktet overordnet ikke er opfyldt. Målsætningerne er rettet mod specifikke målgrupper berørt af hjemløshed, og omfatter således ikke den totale målgruppe.

Tabel 2 - Oversigt over målopfyldelse for de fire målsætninger (I samtlige aftalekommuner)

Målsætninger	Udgangspunkt	Målsætning 2012	Nuværende status
Målsætning 1: Gadesovere	307	109	337
Målsætning 2: Ungeophold på forsorgshjem	658	124	539
Målsætning 3: Lange ophold på forsorgshjem	903	507	988
Målsætning 4: Mangler Boligløsning ved løsladelse el. udskrivning	106	39	65

Rambøll forklarer ift. ovenstående resultater, at en række forhold har spillet ind på, at det trods Hjemløsestrategiens succesfulde indsatser ikke er lykkedes at indfri de opstillede mål. Overordnet må det konstateres, at der fortsat sker en tilgang af borgere, der bliver hjemløse, samtidig med, at der er en række barrierer for at få borgere ud af hjemløshed. Det skal hertil præciseres, at Hjemløsestrategien ikke har handlet om at forebygge tilgangen til hjemløshed. Fokus har været at hjælpe borgere ud af en hjemløshedssituation og hjælpe dem med fastholdelse af bolig. Det manglende eksplicitte fokus på forebyggelse kan have medført, at man ikke i tilstrækkelig grad har været i stand til indfri målsætningerne. Rambøll vurderer hertil, at skal der ske en mere generel reduktion af hjemløsheden i kommunerne, forudsætter det samtidig en lang række øvrige indsatser for at

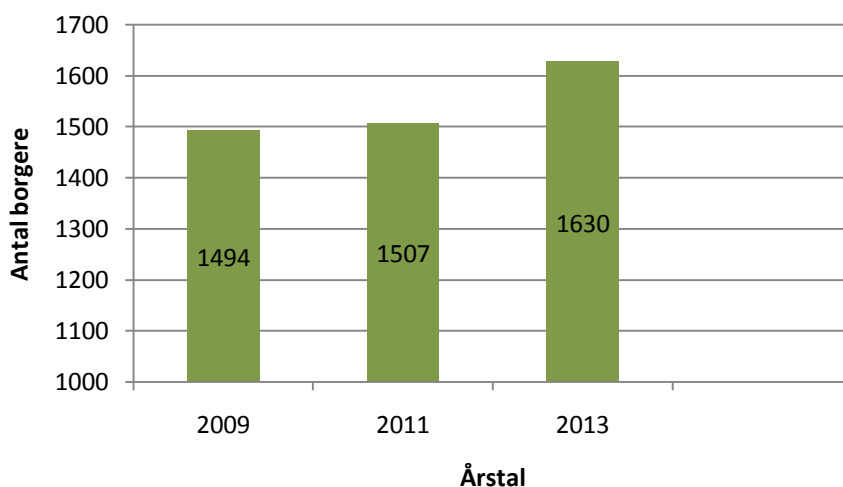
¹ Antallet af bruttoledige er på landsplan steget fra ca. 83.000 i januar 2008 til 160.000 i januar 2013. Ligeledes er antallet af kontanthjælpsmodtagere steget fra ca. 130.000 i januar 2008 til 173.000 i januar 2012. (kilde: Danmarks Statistik)

forebygge hjemløshed – fx generel forebyggelse af sociale og sundhedsmæssige problemer, specifikke initiativer for unge hjemløse, forebyggelse af udsættelser, flere billige boliger samt øget koordination mellem myndigheder og instanser (behandlingspsykiatrien, jobcentre, misbrugscentre, boliganvisning mv.)

Dertil kommer, at hjemløshed er et komplekst fænomen, der opstår i samspil mellem en række individuelle og strukturelle faktorer. I forhold til de strukturelle faktorer kan det fremhæves, at den samfundsøkonomiske situation har ændret sig væsentligt siden 2007-2008, hvor målsætningerne blev opstillet. Eksempelvis er ledigheden steget, og der er nu et højere antal kontanthjælpsmodtagere end ved strategiens start. Samtidig har den ændrede samfundsøkonomiske situation generelt sat kommunernes økonomi under pres, og flere af strategikommunerne har været gennem generelle sparerunder. Mere specifikt i forhold til risikoen for hjemløshed har der i perioden været en stor stigning i antallet af borgere, der sættes ud af boligen, om end der i 2012 er sket et lille fald. Antallet af udsættelser ligger på ca. 4.000 om året og omfatter over 6.000 borgere. Tidligere forskning viser, at ca. hver fjerde af de udsatte borgere bliver hjemløse efter 1 år.

2. Udvikling og resultater i København

Københavns Kommune har i strategiperioden oplevet en stigning i antallet af borgere, som befinder sig i en hjemløshedssituation. Af nedenstående figur fremgår det, at der i perioden fra 2009-2013 er sket en stigning fra 1494 borgere til 1630 borgere, hvilket svarer til en stigning på 9 pct. Stigningen i København skal ligeledes ses som værende påvirket af den demografiske udvikling og konjunkturmæssige tendenser på boligmarkedet og beskæftigelsesområdet.

Figur 1: Antal borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation.

De aktuelle erfaringer fra projektet i København viser, lige som på landsplan, at en markant højere andel borgere, med tildeling af bolig

og bostøtte, på sigt formår at fastholde boligen. Projektets erfaringer viser med andre ord, at bostøtten virker for de borgere, som får tildelt en bolig.

De konkrete erfaringer viser desuden, at for hovedparten af de hjemløse borgere er boliger efter Almenboligloven oftest den mest velegnede bolig. Strategiperioden har vist, at fastholdelsesgraden i solistboliger ligger bemærkelsesværdigt højere end i tilfælde med indflytning af borgere i bo- eller opgangsfællesskaber. Forvaltningen vurderer, at dette overvejende skyldes, at der ved indflytningen af hjemløse borgere i botilbud, hvor der allerede bor borgere med en hjemløshedsproblematik og/eller sociale problemer, til tider kan forekomme negative synergieffekter, hvor beboerne fastholder hinanden i en uhensigtsmæssig hjemløseadfærd, som er med til at præge den enkeltes personlige udvikling. Dertil forekommer kategoriboligerne for nogle borgere for institutionsagtige, hvilket yderligere påvirker deres motivation for fastholdelse i bolig i en negativ retning.

2.1 Københavns lokale resultater sammenstillet med øvrige kommuner

Tabel 3 - Antal borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation, 2009-2013

Borgerens hjemkommune	Uge 6, 2009	Uge 6, 2011	Uge 6, 2013	Ændring 2009-2013	Ændring 2009-2013 (pct.)
Albertslund	46	46	52	6	13
Esbjerg	128	130	144	14	11
Frederiksberg	233	203	178	-55	-24
Høje-Taastrup	45	63	63	18	40
København	1494	1507	1630	136	9
Odense	208	178	111	-97	-47
Randers	100	64	92	-8	-8
Aarhus	466	588	616	150	32
De 8 aftalekommuner	2720	2779	2884	164	6
Guldborgsund	120	100	103	-17	-14
Herning	149	167	149	0	0
Horsens	87	57	77	-10	-11
Hvidovre	67	130	145	78	116
Næstved	59	66	86	27	46
Svendborg	63	45	32	-31	-49
Varde	27	28	28	1	3
Viborg	62	60	67	5	8
Aalborg	218	231	258	40	18
De 9 bostøttekommuner	852	884	945	93	11
De 17 strategikommuner	3572	3663	3829	257	7
Øvrige kommuner i alt	1426	1627	2015	589	41
Hele landet i alt	4998	5290	5844	846	17

Af ovenstående tabel fremgår det, at der er betydelig variation mellem strategikommunernes resultater. I København, hvor antallet af hjemløse borgere absolut set er langt det største, er tallet steget med 9 pct. Hvor der i Aarhus er sket en kraftig stigning med 32 pct. er der derimod i Odense næsten sket en halvering. Trods den indbyrdes variation i udviklingen i strategikommunerne er forskellen mellem strategikommunerne og de øvrige kommuner markant. Sammenholdt med evalueringens dokumentation af indsatsene under Hjemløsestrategien må en betydelig del af forskellen i udviklingen mellem strategikommunerne og de øvrige kommuner, tilskrives Hjemløsestrategiens indsats.

I det følgende vil resultaterne af arbejdet mod de fire målsætninger blive præsenteret.

Målsætning 1 – Ingen borgere skal leve et liv på gaden

Tabel 4 - Antal gadesovere ved SFI's hjemløsetælling i 2013 sammenholdt med kommunale målsætninger

Bopælskommune	Udgangspunkt 2009 (SFI)	Målsætning 2012	Tælling 2013 (SFI)
Albertslund	5	2	4
Frederiksberg	28	10	17
København	174	70	250
Odense	34	17	9
Aarhus	66	10	57
Total	307	109	337

Af ovenstående tabel fremgår det, at der i Odense er opnået en betydelig reduktion i antallet af gadesovere, og Odense er således den eneste by der har nået målsætningen. Det skal hertil påpeges, at antallet af gadesovere i København er fremsat med stor usikkerhed. Der er således kun unik identitetsidentifikation på 167 ud af de 250 københavnske gadesovere, dvs. at det for disse personer kan fastslås, at der er tale om forskellige personer. For de resterende er der så mangelfuld eller helt manglende identitetsidentifikationer, at det ikke kan udelukkes, at en del af dem kan være ”gengangere”. Af de 167 personer med unik identitet er der manglende oplysning om nationalitet for 36 personer, således at det for ”kun” 131 personer kan fastslås, at der er tale om unikke individer, der samtidig har fast/legalt ophold i landet.

Målsætning 2 – Ingen unge bør opholde sig på forsorgshjem

Nedenstående tabel viser både det samlede antal ophold af unge og antallet af ophold fratrukket de boformer, der har oprettet særlige ungepladser som et led i at få de unge ud af hjemløshed og videre til mere permanente boligløsninger.

Tabel 5 - Antal unge og antal ophold af unge (18-24 år) på forsorgshjem ved Ankestyrelsens opgørelse i 2011 sammenholdt med kommunale målsætninger.

Årstal	Antal ophold							Antal unge				
	07 (opr.)	07	10	11	12	12 (eks. unge-pl.) ²	Mål-sæt. 2012	07	10	11	12	12 (eks. unge-pl.) ²
Esbjerg	44	36	51	129	73	73	0	20	36	59	50	50
Frederiksberg	25	29	43	43	35	18	4	21	29	35	29	17
København	204	210	240	196	177	82	82	193	220	166	136	66
Odense ¹	65	115	90	76	68	68	25	41	56	39	39	40
Randers	15	31	43	67	85	10	3	10	27	49	46	7
Aarhus	137	237	233	144	93	89	10	60	65	53	43	43
Total	490	658	708	671	539	348	124	345	440	415	349	229

Tabellen viser, at der samlet set i 2012 er færre ophold af unge og færre unge på boformer end i de foregående to år. Hvor der i 2010 var 708 ophold af unge på boformer, er dette tal i 2012 faldet til 539. Fratrukket de syv boformer med særlige § 110-pladser målrettet unge var der 348 ophold i 2012. Tilsvarende er antallet af unge på boformerne faldet fra 440 i 2010 til 349 i 2012. Fratrukket boformer med særlige ungepladser er antallet 229. Der er med andre ord sket en positiv udvikling i de to seneste år. Den positive udvikling er sket på trods af, at der over hele strategiperioden er sket en stigning i antallet af unge hjemløse, som i den tidlige fase af hjemløsheden ofte optræder som sofasovere, og derfor er svære at komme i kontakt med.²

I forhold til de oprindelige målsætninger for antallet af ophold af unge er der dog fortsat vej igen. Både det samlede antal ophold og antallet fraregnet boformer med ungepladser er højere end den oprindelige målsætning for 2012 på 124 ophold for unge mellem 18-24 år. De særlige udfordringer forbundet til ungeindsatsen vil blive beskrevet under afsnittet ”3. Barrierer for strategiens metoder”.

Målsætning 3 – Kortere opholdstider for borgere på § 110-boformer (forsorgshjem, herberger og beskyttede pensionater)

Ankestyrelsens statistik over opholdstider på § 110-boformer viser en samlet stigning i antallet af ophold, der varer 120 dage eller derover. Hvor der i 2007 på landsplan var 1.765 ophold over 120 dage, var dette tal steget til 1.917 ophold i 2012.

Det skal nævnes, at målsætningen vedrører opholdstider for borgere, der er parate til at flytte i egen bolig. Ankestyrelsens statistik belyser udelukkende længden af opholdet, og ikke hvorvidt borgeren er parat til at flytte i egen bolig.

I nedenstående tabel ses aftalekommunernes resultater for målsætning 3: Ophold på forsorgshjem eller herberger bør ikke vare mere end 3-4 måneder for borgere, der er parate til at flytte i egen bolig med den fornødne støtte.

Tabel 6 - Antal af ophold på forsorgshjem på 120 dage eller derover ved Ankestyrelsens opgørelse i 2010 sammenholdt med kommunale målsætninger

Bopælskommune	Udgangspunkt 2007 (opr.)	Udgangspunkt 2007(revi.)	2010	2011	2012	Målsætning 2012
Albertslund	10	9	14	11	8	0
Esbjerg	81	84	67	76	71	20
Frederiksberg	51	51	75	85	76	21
Høje-Taastrup	20	22	24	24	21	5
København	614	526	525	532	569	400

² Der foreligger endnu ikke københavner tal på unge hjemløse per 2013, men på landsplan er der i strategiperioden sket en stigning fra 395 – 685 borgere i strategikommunerne (70 pct.), og fra 238 – 472 i de øvrige kommuner (96 pct.).

Odense ¹	45	68	74	48	70	20
Randers	27	25	40	40	36	21
Aarhus	144	118	130	109	137	20
Total	992	903	949	925	988	507

Tages der udgangspunkt i Ankestyrelsens reviderede tal, viser tabellen, at der i perioden fra 2007-2012 er sket en samlet stigning i antallet af længerevarende ophold på forsorgshjem fra 903 i 2007 til 988 i 2012. Det fremgår også af tabellen, at de otte kommuner samlet set er langt fra at nå målsætningen for 2012 på 507 længerevarende ophold på forsorgshjem.

Evalueringsrapporten fremhæver, at den manglende reduktion af lange opholdstider først og fremmest hænger sammen med, at der (særligt i storbyerne) er store udfordringer i at finde egnede boliger til borgere, der er parate til at flytte i egen bolig.

For Københavns Kommune skal det specifikt bemærkes, at Ankestyrelsens statistik omfatter enkelte boformer, der både omfatter herberger og krisecentre for kvinder (lige som i tilfældet ved målsætning 2). Derudover bør det tilføjes, at der under perioden fra 2007-2012 er blevet omlagt en række § 107-tilbud (midlertidige botilbud) til § 110-pladser (herberger, forsorgshjem og beskyttede pensionater). Statistisk set medfører det en stigning i antallet af ophold til trods for, at der nødvendigvis ikke er sket en tilsvarende stigning af borgere tilhørende målgruppen, da disse ved tællingens start har været bosat på § 107-tilbud, og derfor først er blevet en del af statistikken efter omlægningen.

Målsætning 4 – Boligløsning ved løsladelse eller udskrivning

Nedenstående tabel er en samlet oversigt over kommunernes arbejde for at finde boligløsninger til borgere ved både løsladelse fra fængsel og udskrivning fra hospital eller behandlingssted.

Tabel 7 - Antal hjemløse som står til løsladelse fra Kriminalforsorgen eller udskrivning fra hospital eller behandlingssted sammenholdt med kommunale målsætninger

Bopælskommune	Udgangspunkt 2009 (SFI)	Målsætning 2012	2013 (SFI)
Albertslund	9	3	2
Esbjerg	4	1	5
København	51	27	33
Odense	10	4	1
Randers	10	0	4
Aarhus	22	4	20
Total	106	39	65

Hvor Albertslund og Odense har indfriet deres målsætninger, er målsætningerne ikke nået i de øvrige kommuner, om end vi i København er tæt på at nå målet. Man skal dog være opmærksom på, at der er tale om relativt få borgere.

3. Barrierer for strategiens metoder

På trods af de gode erfaringer med Housing First-tilgangen må det konstateres, at der fortsat er tale om en voksende målgruppe af hjemløse i København. Særligt unge hjemløse, hvortil udbuddet af boliger, som modsvarer de unge hjemløse borgers betalingsevne, er en betydelig barriere for at få borgere ud af hjemløshed. Erfaringerne fra projektet viser, at der i København opleves en betydelig mangel på boliger med en tilstrækkelig lav husleje, og at denne efterspørgsel fortsat forventes at stige. Det må alt andet lige forventes, at den kommende kontanthjælpsreform vil bevirke, at gruppen af unge, der grundet lav indkomst ikke har råd til bolig, bliver betragteligt større med reformens ikrafttræden, idet målgruppen af 25-29-årige også bliver omfattet af de nye regler.

Sammenstilles de umiddelbare resultater af strategien i København med tallene for Odense Kommune, hvor det i vid udstrækning har været muligt at skaffe tilstrækkeligt med boliger til de hjemløse borgere i strategiperioden, fremgår det, at man i Odense næsten har halveret antallet af hjemløse borgere. Med andre ord har Odense ikke haft problemer med at skaffe boliger til målgruppen, og dette har alt andet lige haft stor betydning for resultaterne af deres indsatser. Socialforvaltningen oplever således, at manglen på billige lejeboliger har en stor indflydelse på mulighederne for at arbejde med metoderne under hjemløsestrategien – metoder som i projektperioden har vist gode resultater. Manglen på boliger gør sig især gældende for København, hvor konkurrencen om billige lejeboliger er stor, samtidigt med, at udbuddet af billige lejeboliger fortsat mindskes.

Særlige udfordringer for unge hjemløse

Ovenstående udfordringer er særligt gældende for unge mellem 18 og 24 år. Ca. 3 ud af 4 unge, som har indgået i bostøtteindsatsen, var på kontanthjælp. Dette betyder generelt, at ventetiden på lejligheder er væsentlig længere for de unge. En ventetid som medfører relativt lange ophold på herberg, hvilket i mange tilfælde betyder en dårlig social påvirkning af de unge borgere i det ofte hårde miljø præget af misbrug og kriminalitet. Lange ophold kan i værste tilfælde medføre, at borgere bliver kroniske hjemløse. Det er således en væsentlig forebyggende social og økonomisk gevinst ved at sikre, at de unge borgere tilbydes en bolig så hurtigt som muligt i forløbet, hvilket desværre besværliggøres af den aktuelle boligsituation.

I strategiperioden er der overordnet sket en stigning i antallet af udsættelser, om end der i 2012 er sket et fald i antallet. Tidligere forskning viser, at ca. 25 pct. af de udsatte lejere ét år senere vil befinde sig i en hjemløshedssituation. Det må alt andet lige antages, at bl.a. regeringens kontanthjælpsreform vil medføre en fortsat og øget stigning i antallet af udsættelser, og dermed også antallet af borgere i en hjemløshedssituation de kommende år. Denne antagelse underbygges af de seneste års fald i antallet af billige almenboliger og forstærkes yderligere af, at de boliger som står tilbage i flere tilfælde eksempelvis gives med forrang til borgere i beskæftigelse. Ligeledes

foregår der i disse år en generelt omfattende renoveringsarbejde for at forbedre boligkvaliteten, hvilket i vid udstrækning finansieres af huslejestigninger, hvorved tilgængeligheden af billige boliger mindskes yderligere.

4. Den samfundsøkonomiske analyse

I forbindelse med evalueringen af Hjemløsestrategien har Rambøll Management udarbejdet en samfundsøkonomisk analyse af de anvendte metoder i strategien. Analysen har det klare formål at undersøge, om principperne for Housing First samt de forskellige bostøtteformer på sigt vil være lønsomme for kommunerne og staten. De umiddelbare resultater indikerer, at der er tale om en lønsom investering ved at omlægge støtten i henhold til strategiens metoder og principper.

Eksempelvis vil CTI-metoden (Critical Time Intervention), som der arbejdes med i København, tjene sig selv ind det første år efter indsatsen. Der kan for CTI således forventes en samfundsmæssig nettogevinst på ca. 106 t. kr. pr. borger det første år. For kommunen er der et positivt afkast på mellem 18 og 33 t.kr. afhængigt af den lokale organisering og implementering af indsatsen. Gevinsten hentes særligt ved reducerede udgifter til ophold på boformer og lavere medfinansiering af bl.a. psykiatriindsatser. Metoden har ligeledes positive effekter i form af øget arbejdsmarkedstilknytning og uddannelse.

For ICM-metoden (Individual Case Management), som ikke er blevet testet i København, forventes indsatsen at tjene sig selv ind efter ca. 2 år. Der er endnu ingen foreløbige resultater på de samfundsøkonomiske effekter af ACT-metoden (Assertive Community Treatment).

Det skal hertil bemærkes, at en forudsætning for at kunne høste gevinsten af bostøtteindsatserne, er, at der er boliger nok til borgere i målgruppen. Hvis der er det, viser erfaringer fra bl.a. Amsterdam, at en stor del af hjemløseindsatsen med fordel kan omlægges til Housing First. Amsterdam har over en 5-årig periode reduceret antallet af herbergspladser ved at omlægge støtte til at foregå i borgerens egen bolig. Dette scenarie er umiddelbart ikke muligt i København, så længe boligmarkedet er så ugunstigt for udsatte grupper med lav betalingsevne.

5. Baggrund

Hjemløsestrategien blev til i 2008, da partierne bag satspuljen afsatte ca. 500 mio. kr. til at reducere hjemløsheden i Danmark. Heraf fik Københavns Kommune bevilget 210 mio. kr. Strategien forløb i perioden 2009-2013, og skulle bl.a. muliggøre etablering af boliger til hjemløse borgere og afprøvning af metoder til at få borgere ud af hjemløshed.

Strategiens bostøttemetoder har været afprøvet i 17 udvalgte kommuner. I første omgang deltog otte kommuner i samarbejdet,

herunder København.³ Kommunerne betegnes i strategien *aftalekommuner*, og har i perioden arbejdet bl.a. arbejdet med opførelse/ombygning af boliger til hjemløse, styrkelse af socialpædagogiske indsatser, styrket koordinering og afprøvning af bostøttemetoder samt opsøgende og kontaktskabende indsatser. De otte aftalekommuner har løbende arbejdet med at opstille konkrete mål for strategiens indsatser.

De øvrige 9 kommuner har i perioden alene afprøvet strategiens bostøttemetoder, og betegnes derfor *bostøttekommuner*.⁴

Hjemløsestrategiens bærende princip er Housing First-tilgangen, der indebærer, at der tidligt i indsatsforløbet etableres en permanent boligløsning til borgeren, hvori den efterfølgende bostøtte foregår. København har i strategiperioden arbejdet med to typer af bostøtte: ACT (Assertive Community Treatment), som er en helhedsorienteret tværfaglig indsats med fokus på borgerens samlede behov for eksempelvis sagsbehandling. Pointen med ACT er, at borgeren tilknyttes et tværfagligt team med forskellige professionelle baggrunde (fx psykiatere, psykologer, sygeplejersker, pædagoger, misbrugskonsulenter eller forskellige sagsbehandlere), som koordinerer og leverer den samlede indsats til borgeren i eget hjem. CTI (Critical Time Intervention) er en metode, som anvendes til at sikre en vellykket overgang til egen bolig. Borgeren skal her i gennem et forløb med tre faser over 9 måneder, hvor borgeren gradvist får mere og mere ansvar. Støtten i CTI er udelukkende pædagogisk.

³ De otte aftalekommuner er: København, Albertslund, Esbjerg, Frederiksberg, Høje-Taastrup, Odense, Randers og Aarhus Kommune.

⁴ De ni bostøttekommuner er: Guldborgsund, Herning, Horsens, Hvidovre, Næstved, Svendborg, Varde, Viborg og Aalborg Kommune.